

**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА - СКОПЈЕ**

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА
ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 МАЈ 2018 ДО 30 АПРИЛ 2019 ГОДИНА**

ДЕКАН

Проф. д-р Вјекослав Танасковиќ

Скопје, Мај 2019 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА – СКОПЈЕ (1.5.2018 – 30.4.2019)

КРАТОК ПРЕГЛЕД НА АКТИВНОСТИ КОИ ГО ОДБЕЛЕЖАА ПЕРИОДОТ

Извештајот за работата на деканот на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ги опфаќа активностите кои се одвиваа во периодот од 1.5.2018 до 30.4.2019 година. Во извештајот се претставени активностите на Факултетот во неговите главни области на дејствување - наставната, научната и апликативната дејност и меѓународната соработка, но содржи согледувања и за други, не помалку важни, аспекти од работата на Факултетот.

Главната заложба во работата беше остварување на планираната програма за работа на деканот, исполнување на основната мисија и целите на Факултетот како основни темелни вредности, успешно претставување на Факултетот, на академскиот кадар и вработените, на студентите, како и создавање услови за подобар развој и напредок на нашата институција.

Во воведниот дел накратко ќе бидат наведени некои главни активности во работата на Факултетот кои ја одбележаа извештајната година, а понатаму во извештајот ќе бидат презентирани и сите други не помалку важни активности одбележани во периодот од 1.5.2018 до 30.4.2019 година.

Во овој период е извршена повторна акредитација на седум студиски програми и акредитација на една нова студиска програма (едногодишни и двегодишни) на вториот циклус студии. Со последната акредитација за прв пат се воведени и шест нови модули во рамки на студиските програми.

За редовно следење на наставните активности и подобрување на истите, воведени се нови обрасци за следење на наставата, донесени се нови упатства за пријава, изработка и одбрана на дипломски и магистерски труд, како и нови обрасци за спроведување на целата постапка.

Работните тела на Факултетот редовно ги реализира своите активности и обврски. За таа цел, Наставно-научниот совет на Факултетот одржа 10 редовни и 2 вонредни седници, додека Деканатската управа реализираше 8 редовни и 1 вонредна седница. Исто така, комисиите, советите и другите работни тела на Факултетот редовно заседаваа и разгледуваа материјали во својот делокруг на работење. Треба да се истакне дека во овој период Факултетот започна со процес за изработка на функционална анализа, како и постапка за промена на Правилникот за систематизација на работните места на Факултетот.

Што се однесува до финансиското работење и инвестициите на Факултетот, главен акцент и понатаму се отежнатите економски услови на работење, при што особено се внимава на одржување на платите на вработените, како и на

редовно одржување на обврските во наставата, поддршка на наставно-научниот кадар за учество на домашни и меѓународни собири, објавување трудови во списанија итн. Сепак, во овој период особено треба да се потенцира подобрување на инвестициското портфолио во работата на Факултетот. Во извештајната година е спроведена постапка за јавна набавка за изведба на градежно занаетчиски работи за набавка, транспорт и монтажа на ПВЦ прозорци, со што се овозможи демонтажа на постоечките прозорци од дрво и вградување на нови ПВЦ прозорци на приземјето и трите ката на зградата на Факултетот, со што значително се подобри условите за работа, а забележителни се и заштедите на топлинска и електрична енергија. Средствата за оваа инвестиција се обезбедени од страна на фондовите за капитални инвестиции на МОН и еден дел од интегративните средства на УКИМ. Исто така, во овој период е извршена замена на 14 електрични табли од застарената електрична инсталација, а средства за оваа намена се обезбедени од спонзорства. Исто така, преку донација е извршено целосно реновирање на предавална бр. 37, со што се создадени подобри услови за реализирање на наставата. На крајот на извештајниот период, започната е постапка за инсталирање на вариолајт завеси и истата ќе се спроведува во следниот период.

Значајно подобрување во споредба со претходната извештајна година бележиме во кадровската политика. Од приложените барања за нови работни места до надлежните министерства, Факултетот доби согласност за пет нови вработувања и тоа за тројца асистенти, еден помлад соработник за студентски прашања и еден помлад соработник за човечки ресурси. Нашите заложби за добивање нови вработувања продолжуваат и понатаму.

Акцент во работата во извештајниот период беше ставена и на регионалната соработка, а особено треба да се напоменат средбите на деканите од најдобрите факултети од областа на земјоделството и храната и потпишувањето на меморандум за формирање на Асоцијација на факултети од областа на земјоделството од ЈИЕ, кој беше потпишан во рамки на прославата на 100 години од постоењето на Земјоделскиот факултет во Земун, Универзитет во Белград на 28 - 29.3.2019 година.

Уште многу други активности го одбележаа периодот на работењето на Факултетот, како што се: подобрување на проектната соработката на Факултетот, подобрување на меѓународната соработка, обезбедување на повеќе директни соработки со стопанството, обезбедување услови акредитација на лаборатории на Факултетот, подобрување на издавачката дејност и објавување трудови во меѓународни списанија и списанија со фактор на влијание, преку поддршка на учества на меѓународни и домашни собири (симпозиуми, конференции) итн.

Редовни активности во апликацијата и соработката со стопанството бележи и Друштвото за истражувања и перманентно образование во земјоделството - ДИПОЗ ФЗНХ, а Опитно поле ФЗНХ покажа позитивно финансиско работење.

Во овој воведен дел треба да се издвои и учеството на ФЗНХ во расправата во однос Статутот и Правилниците на УКИМ кои произлегуваат од новиот Закон за високото образование, како и стратегијата на УКИМ, за кој Факултетот даде свој придонес со свои забелешки и видувања. Секако, дека треба да се потенцираат и предлозите и дискусиите од страна на Факултетот и јавните расправи во однос на предлог-законот за советодавен систем во земјоделството и предлог-законот за фитофармација, за што Факултетот активно ќе придонесува и понатаму.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

1. Повторна акредитација на студиските програми на втор циклус универзитетски студии

Во предвидениот период за доставување извештај за работење на деканот, а во согласност со Законот за високото образование и редовната постапка за акредитација (повторна акредитација) на студиските програми, се заврши повторната акредитација на 7 студиски програми (едногодишни и двегодишни) на втор циклус студии со шест нови модули во рамки на студиските програми, како и акредитација на едногодишни и двегодишни студии по Агроекономика и рурален развој. Врз основа на доставеното барање до Министерството за образование и наука, Факултетот ги доби решенијата за почеток со работа на сите студиски програми на втор циклус студии во јуни 2018 година, како и акредитација на уште 8 нови ментори.

2. Настава на прв циклус студии

Наставно-образовниот процес е една од основните дејности и таа има највисок приоритет во работата на Факултетот. Наставата на прв циклус студии во извештајниот периодот се изведуваше редовно, како една од редовните обврски на наставниот и соработничкиот кадар на Факултетот. За зголемување на ефикасноста во процесот на реализација на наставата, консултациите и испитите, на наставниците и студентите навремено им беше доставен распоред на часови по семестри, распоред на термини за консултација и распоред и термини за изведување на испити за сите предвидени предметни програми, согласно студиските програми. Исто така, согласно потребите на предметните програми, по барање на наставниот кадар, утврдени беа и термини за изведување на теренската настава. Сите овие информации се транспарентно објавени на огласната табла и веб страницата на Факултетот.

Како редовна обврска во работата на Факултетот, ННС на ФЗНХ усвои академски календар на активности за сите студиски програми и години на студирање, во кој е даден целосен преглед на сите активности поврзани со наставно образовниот процес на Факултетот, како што се: почеток и крај на академската година, датум за запишување семестар, датум за заверка на

семестар, односно датуми на сите редовни и дополнителни испитни тремини. Согласно календарот на активности, на 12-та седница, одржана на 4.7.2018 година, ННС на ФЗНХ усвои и Одлука за утврдување испитни термини во есенскиот, зимскиот и летниот испитен рок за студентите на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје во учебната 2018/2019 година, како и утврдување на дополнителни испитни термини за студентите кои имаат презапишано четврта година по прв или неколку пати (апсолвенти), на сите студиски програми на прв циклус студии и на студентите на втор циклус студии кои имаат запишано и заверено втор на едногодишни и двегодишни студии, односно трет или четврти семестар на двегодишни студии. За олеснување на процесот на студирање и реализација на испитите, објавени се термини за консултации со студентите со секој предметен наставник на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје за учебната 2018/2019 година.

За редовно следење на наставните активности и подобрување на истите, воведени се нови обрасци за следење на наставата, а донесени се и нови упатства за пријава, изработка и одбрана на дипломски труд, како и нови обрасци за спроведување на целата постапка. Исто така, подготвен е нов електронски Информатор со предметните програми и правила за студирање на прв циклус студии за новозапишаните студенти.

Факултетот, преку Центарот за кариера, продолжи со интензивната соработка со компании од областа на земјоделството и храната во државата, со цел успешно реализирање на практичната настава за студентите од прв циклус студии. Списокот со склучени Меморандуми за соработка е објавен (се ажурира секој семестар) и е поставен на огласната табла и веб-страницата на Факултетот.

Исто така, треба да се истакне дека редовната настава на нашиот Факултет во периодот предвиден за доставување на извештајот беше збогатена со искуствата на визитинг професорот Небојша Недик од Земјоделскиот факултет во Земун, Универзитет во Белград, а предавања беа одржани и од поканети наставници преку проектни соработки и тоа: професор Родолфо Најга од Универзитетот во Арканзас, САД и професор Андреас Дрихутис, Земјоделски универзитет во Атина, Р Грција.

За правилно изведување на наставата, континуирано се одржува аудио-визуелната опрема во амфитетарите и предавалните и пристапот до Wi-Fi.

- Упис на студенти на прв циклус студии

Согласно отворениот Конкурс објавен од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесен на 228 седница од 22.5.2018 година, на акредитираните студиски програми на Факултетот за земјоделски науки и храна во учебната 2018/2019 година се запишаа вкупно 105 студенти. Овој континуитет на падот на бројот на студентите започнат од учебната 2014/2015 година продолжува и понатаму, што е одраз на целокупните

општествено-економски состојби во државата. Ова намалување се одразува и на финансиското работење на Факултетот.

Факултетот и понатаму презема мерки за подобрување на ваквата состојба, а како една од главните активности за привлекување студенти и понатаму останува промоцијата на студиските програми и Факултетот пред средношколската популација во државата. Согласно предвидениот план и активности за промоција на Факултетот за земјоделски науки и храна низ средните училишни центри во нашата држава, Деканатот на ФЗНХ организираше неколку состаноци со членовите на работната група за промоција на ФЗНХ, на кои беа разгледани предлог-идеи за спроведување на промоција за наредниот период и беа изработени нови промотивни материјали. Треба да се потенцира дека еден дел од промоцијата се спроведе во октомври - декември 2018 година, а поголемиот дел во периодот од февруари - април 2019 година. Матурантите директно беа запознаени со новите акредитирани студиски програми, како и условите и начинот на студирање, просторните капацитети и наставниот кадар на Факултетот. Овие посети беа искористени и за започнување директна соработка со поголем дел од средните училишта во Градот Скопје, преку организирање на тематски предавања од страна на наши професори за средношколците, соработка во заедничка поддршка на матурантите при изборот и изработката на практични задачи, размена на искуства и друг вид соработки. Исто така, во изминатиот период во посета на Факултетот за земјоделски науки и храна беа дојдени гости средношколци од неколку средни училишта, а со цел непосредно да се запознаат со условите за студирање на Факултетот (посета на лаборатории, запознавање со наставните програми на одделни студиски насоки, предавања итн.)

- Дипломирани студенти на прв циклус студии

Во извештајниот период, на сите студиски програми на прв циклус универзитетски студии на Факултетот за земјоделски науки и храна дипломирале вкупно 102 студенти (промоција: мај 2018 год. - 38 студенти, декември 2018 год. - 64 студенти).

3. Втор циклус студии

- Настава на втор циклус студии

Организирањето и изведувањето на наставата на втор циклус студии се одвиваше главно преку консултации, а испитите се реализираа ефикасно и навремено согласно годишниот распоред на термини објавен на огласната табла и веб-страницата на Факултетот. За реализирање на наставата и соодветно следење на административните обврски, наставниците на втор циклус студии доставуваат извештај за реализирана настава.

- Упис на студенти на втор циклус студии

Согласно објавениот заеднички Конкурс за запишување на втор циклус универзитетски студии на УКИМ во учебната 2018/2019 година, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје се запишаа вкупно 20 студенти.

- Магистрирани студенти

На Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје, во текот на извештајната година, магистрирале вкупно 8 студенти.

4. Трет циклус студии (докторски студии)

- Настава на трет циклус студии

Наставата со студентите на трет циклус студии се реализираше со запишаните кандидати од учебната 2014/2015 до учебната 2016/2017 година, како и со новата генерација на студенти запишани по новите акредитирани студиски програми од учебната 2018/2019 година. Во текот на реализацијата на III циклус студии, докторандите при ФЗНХ учествуваа со јавна презентација на годишни конференции, реализираа пријави на теми за изработка на докторски труд, учества на меѓународни и домашни конференции итн.

Во извештајниот период, од страна на сите совети на студиски програми на трет циклус студии на Факултетот, а врз основа на Одлука на ННС на ФЗНХ беше доставен предлог-конкурс за упис на студенти во учебната 2019/2020 година и истиот беше предложен до УКИМ, заедно со:

- Листа на потенцијални ментори за академската 2019/2020 година со број на слободни места,
- Одлука за број на студенти,
- Одлука за условите и критериумите за упис, дополнителни критериуми,
- Одлука за износ на школарината и
- Одлука за други елементи од значење за конкурсот за соодветната студиска програма.

- Упис на студенти на трет циклус студии

Согласно објавениот заеднички Конкурс за запишување на трет циклус универзитетски студии на УКИМ во учебната 2018/2019 година, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје се запишаа вкупно 3 студенти.

- Докторирани студенти

На Факултетот за земјоделски науки и храна во текот на извештајната година докторирале 2 студенти.

5. Комисија за настава

Во тековната извештајна година, Комисијата за настава одржа 7 редовни состаноци на кои се разгледани прашања од наставата и потребите на студентите. Од Комисијата за настава, до ННС на ФЗНХ беа доставени и усвоени следните предлози:

- Предлог-преглед на ангажираност на ангажирани наставници и соработници на прв циклус универзитетски студии во учебната 2018/2019 година;
- Предлог за промена на Прегледот на ангажираност на наставници и соработници на прв циклус универзитетски студии на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје во учебната 2018/2019 година;
- Предлог-одлука за усвојување Календар на активности на ФЗНХ за учебната 2018/2019 година;
- Предлог-одлука за утврдување испитни термини во есенскиот, зимскиот и летниот испитен рок за студентите на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје во учебната 2018/2019 година;
- Предлог-одлука за утврдување на рокот и условите за завршување на студенти запишани на студиски програми на прв циклус студии во учебната 2010/2011 година;
- Предлог-одлука за утврдување на бројот на редовни студенти во државната квота, редовни студенти во квотата со кофинансирање и вонредни студенти на сите акредитирани студиски програми на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје, заради отпочување на подготовки за изготвување на заедничкиот Конкурс на УКИМ за учебната 2019/2020 година, и утврдување на листа на екстерни и интерни предмети за кандидатите кои конкурираат на ФЗНХ;
- Предлог-одлука за утврдување постапка за пријавување, изработка и јавна одбрана на дипломски труд на ФЗНХ во состав на УКИМ;
- Предлог-упатство за пријава, изработка и јавна одбрана на дипломска работа на прв циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во состав на УКИМ во Скопје;
- Барање за одобрување на користење интерна скрипта - Работен дневник за вежби по предметот: „Производство на безалкохолни пијалаци“ од проф. д-р Љубица Каракашова и доц. д-р Фросина Бабановска-Миленковска, наменета за наставата на студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје;
- Барање за одобрување на печатење на учебникот „Методологија и техника при испитување на земјоделска техника“ од автор проф. д-р Живко Давчев, наменет за наставата на студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје;
- Барања за ангажман на наставници од ФЗНХ за изведување на наставата на прв и втор циклус студии на факултети (единици) членки на УКИМ (Природно-математички факултет, Филозофски факултет, Фармацевтски факултет, Технолошко-металуршки факултет и др.);

- Разгледувања на барања за ангажирање на истакнати стручњаци од практиката во наставата на одредени предметни програми на Факултетот.

Исто така, Комисијата отвори дискусија за дефинирање на потребите и доставување предлог-препораки за критериуми за ангажирање на демонстатори на ФЗНХ. На состаноците на Комисијата за настава беа разгледани и усвоени барања на студенти од други Факултети во состав на УКИМ за префрлување и продолжување на студирањето на прв циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје.

6. Активности на Советот за втор циклус студии

Советот за втор циклус студии, во извештајниот период одржа 6 седници. На овие седници беа разгледани многу точки, а некои од точките по усвојување од страна на Советот за втор циклус беа разгледани и на ННС на ФЗНХ, меѓу кои:

- Разгледување на предлог-одлуката за утврдување на услови за запишување на втор циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.
- Предлог-одлука за утврдување квоти за упис на студенти на втор циклус студии на сите студиски програми на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје, за изготвување на заедничкиот Конкурс на УКИМ за учебната 2019/2020 година;
- Разгледување на пријави за запишување кандидати на втор циклус студии (вкупно пријавени 16 кандидати во првиот и 7 во вториот уписан рок);
- Предлог-преглед на ангажираност на наставници на втор циклус универзитетски студии во учебната 2018/2019 година;
- Разгледување на барања за изработка на магистерски труд (вкупно 14 пријави);
- Разгледување и усвојување на извештаи за оцена за магистерски труд и формирање на Комисија за одбрана (разгледани вкупно 4 извештаи);
- Разгледување на предлог-деловник за начинот на работа на Советот за втор циклус универзитетски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје.
- Разгледување на предлог-упатство за пријавување, изработка и јавна одбрана на магистерски труд на втор циклус универзитетски студии на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје.

Исто така Советот разгледа и усвои:

- Барања за избор на Комисија за преглед и оцена на изработен магистерски труд (разгледани вкупно 8 барања);
- Барања за реактивација на студии на студенти на втор циклус студии (разгледани вкупно 5 барања).

7. Евалуација на наставата и наставниот кадар

Важен механизми за подобрување на квалитетот на наставата претставува и континуираната евалуација на наставниот кадар од страна на студентите. За таа цел, во тековната извештајна година од работата, продолжи континуираната обработка на резултатите и евалуација на наставниот кадар од страна на студентите. Спроведените анонимни евалуации на наставниот и соработничкиот кадар од страна на СПФЗНХ за летниот семестар во учебната 2016/2017 година, како и за зимскиот и летниот семестар 2017/2018 година, беа проследени и разгледани на ННС на ФЗНХ. Резултатите од последните анкети на студентите за зимскиот семестар во учебната 2018/2019 година се во процес на изработка, по што истите ќе бидат доставени за разгледување до членовите на ННС.

8. Активности на Комисијата за спорт и студенти

Главни активности кои беа реализирани од страна на Комисијата за спорт и студентски активности се:

- Внатрешно и надворешно хортикултурно уредување на Факултетот;
- Организирана акција за чистење на паркот околу Факултетот, спроведена од наставниците и студентите на ФЗНХ;
- Учество во организирање на Меѓународна смотра на студентски трудови по повод 71 година од постоење на Факултетот, одржана на 19 декември 2018 година, на која беа презентирани 14 студентски труда;
- Месечни планинарски активности на ПД „Агроном“, согласно годишната програма за планинарење;
- Континуирани пинг-понг спортски активности на вработени и студенти во салата за пинг-понг;
- Подготовка на предлог-проект за користење на средства од ИКСА-програмата при УКИМ за организирање на Универзитетска лига во пинг-понг;
- Подготовка на предлог-проект за учество на студентите на ФЗНХ на АГРОНОМИЈАДА 2019 во Будва - Р Црна Гора, во периодот од 21 до 25 мај 2019 година.

9. Активности на студентите

Студентите од Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје успешно остварија повеќе активности поврзани со студентскиот живот и стандард. Имено, следниве активности беа реализирани од страна на студентите во периодот од 1 мај 2018 година до 30 април 2019, како што се:

- Редовни состаноци, како и постојани контакти со претставниците на студентите од сите студиски години на ФЗНХ;
- Учество на традиционалната есенска студентска планинарска тура „Водно 2018 година“;

- Техничко учество во организирање на студентска смотра на трудови организирана по повод 71 година од постоење на Факултетот за земјоделски науки и храна, декември 2018 година;
- Учество на еден студент во посета на Универзитетот во Малта, на проект Заштита на автохтоната медоносна пчела во Малта (посета во јануари и посета во март, 2019 година) ;
- Да засадиме цвеќе - Денови на пролетта 2019, студенти на ФЗНХ, Детска градинка „Детска радост“, Автокоманда, Скопје;
- Учество на 49. државен натпревар на учениците од земјоделско-ветеринарна струка, Прилеп, април 2019 година (промоција на ФЗНХ);
- Помоција на ФЗНХ на професионалното информирање на учениците на отворниот ден на СОУ „Гимназија Кочо Рацин“ во Велес, април 2019 година;
- Помоција на ФЗНХ на професионалното информирање на учениците на отворниот ден на СОУ „Мирко Милевски“ во Кичево, април 2019 година;
- Спроведени анонимни анкети за евалуација на наставно-научниот процес на професорите и асистентите на ФЗНХ - Скопје во зимскиот семестар во учебната 2018/2019 година;
- Учество при промоција на Факултетот во средните училишта;
- Учество на „Агрономијада 2018“, Сребрено језеро, Србија, на која студентите освоија трето место во генерален пласман;
- Учество на состанок на сите претставници на студенските парламенти на тема: „Агрономијада 2019“ и подготовка и подготовка за учество на „Агрономијада 2019“ - Будва, Црна Гора;
- Учество во активностите кои ги спроведува Кариерниот центар на ФЗНХ.

10. Научноистражувачка и апликативна дејност

Трансферот на квалитетно образование и нови знаења е во директна зависност од развојот на научноистражувачката работа која претставува едно од основните мерила за националната и меѓународната препознатливост на Факултетот, што претставува една од основните цели и мисии на Факултетот. Објективно, во последниве години значително се намалени средствата за успешно реализирање на научноистражувачката работа од домашните фондови, поради што Факултетот и неговите вработени се фокусирани кон апликација на нови повици од странски донатори, односно интензивна соработка со стопанството. И во извештајниот период оваа дејност на Факултетот продолжи да се одвива во услови на ниска буџетска поддршка и во отсуство на национални повици за научно истражувачка работа. Дел од активностите во научноистражувачката дејност беа насочени кон поддршка на наставниците за учество на домашни и меѓународни конференции и симпозиуми, поддршка во печатење трудови во меѓународни списанија и списанија со фактор на влијание.

Во текот на извештајниот период од страна на наставниот кадар при ФЗНХ беа подготвени повеќе апликации во рамките на програмите Хоризонт 2020 и Erasmus+.

Во текот на извештајната година на конкурсот објавен од страна на УКИМ, за доделување на средства за финансирање на научноистражувачки проекти за академската 2019/2020 година (финансирани од интегративните функции на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје), ФЗНХ аплицираше со проект на институционално ниво под наслов: „Истражување на почвите во Опитно поле-ФЗНХ-Скопје за примена во ГЕО (Глобална опсервација на земјата)“. Главен истражувач на поднесениот предлог-проект е проф. д-р Миле Маркоски, со истражувачи и соработници од Институтот за животна средина при ФЗНХ. Истиот е одобрен и во тек е реализација на проектните активности.

На Комисијата за наука на ФЗНХ беа разгледани и до Министерството за образование и наука беа доставени завршни извештаи за проектите:

- „Генетски ресурси од зрнести легуминози и нивната потенцијална употреба за одржливо земјоделство“, главен истражувач проф. д-р Мирјана Јанкуловска, финансиран во рамките на програмата за билатерална соработка со Република Словенија, и
- „Загуба на пчелните семејства во Австрија и Македонија: анализа на ризик и економски влијанија“, главен истражувач проф. д-р Сретен Андонов, финансиран во рамките на програмата за билатерална соработка со Австрија, како и годишен извештај за проектот
- „Генетско подобрување на Cucurbitaceae и нивната потенцијална употреба за нови селекциски програми“, главен истражувач проф. д-р Соња Ивановска, финансиран во рамките на програмата за билатерална соработка со Република Кина.

Во извештајниот период Факултетот активно продолжи со веќе започнати проектни активности, и тоа еден проект од програмата H2020:

- Coordinating and Integpating state-of-the-art Earth Observation Activities in the regions of North Africa, Middle East, and Balkans and Developing Links with GEO related initiatives towards GEOSS - GEO-CRADLE, раководител од ФЗНХ, проф. д-р Ордан Чукалиев.

Исто така, наставно-научниот кадар на факултетот ги реализираше активностите во рамките и на следниве проекти:

- „Мерење на нивото на зајакнување на жените во земјоделството со примена на експериментален економски метод“, финансиран од UN Women, главен истражувач доц. д-р Марина Нацка;
- „Иновативен модуларен уред за контрола во наводнувањето“, финансиран од Општина Гази Баба, главен истражувач проф. д-р Вјекослав Танасковиќ;

- „Изработка на анализи за спроведување на инвестиции за изградба на откупно-дистрибутивни центри“, финансиран од МЗШВ, координатор проф. д-р Александра Мартиновска Стојческа;
- „Развој и примена на течни ѓубрива за фертиригација во земјоделството“ - научна, стручна и апликативна соработка во примена на течните минерални ѓубрива, финансиран од АЛКАЛОИД АД. Скопје, главен истражувач на проектот проф. д-р Вјекослав Танасковиќ.

Факултетот во соработка со програмата на организацијата за земјоделство и храна иницираше проектна соработка под наслов „Support to establishing green and competitive broiler sub-sector“. За раководител на проектот е назначен проф. д-р Драгослав Коцевски.

Врз основа на добиени овластувања и акредитации, Факултетот остварува значајна апликативна дејност со соодветни државни институции, особено со МЗШВ и стопанството. Така, Факултетот како овластена институција за вршење на стручни задачи во областа на сточарството активно учествуваше во реализација на:

- Стручни задачи и активности од програмата за биолошка разновидност во сточарството за 2018 година и
- Матично книговодство, селекција и следење на состојбите во сточарството во 2018 година.

Дел од апликативните активности се однесуваат и на стручна контрола и здравствени прегледи, анализа на почва и ѓубрива, анализа на квалитет на храна за животни, анализа на семенски материјал, советодавни услуги, вештачења итн.

Во извештајниот период, на Факултетот се спроведе редовна надзорна оценка на акредитираните лаборатории и на акредитираните методи од страна на ИАРМ. Треба да се истакне дека акредитацијата на лабораториските методи на Факултетот овозможува одржување на континуитет во дел од услугите и лабораториските анализи, кои ги спроведува Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје, но истовремено се задоволуваат и законските барања за спроведување на дел од анализите во секторот преку акредитирани лаборатории.

Во текот на извештајниот период, дел од соработничкиот и наставно-научниот кадар на Факултетот оствари соодветни посети согласно усвоената Програма за распределба на дел од средствата стекнати од партиципација и кофинансирање на трошоците за студирање на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје при УКИМ во Скопје за периодот од 1.1 - 31.12.2018 година. Средствата беа наменети за оспособување и усовршување на кадарот за научноистражувачка работа (Учество на домашни истражувачи на симпозиуми, семинари и конференции од национален и меѓународен

карактер опфаќаат котизација, патни расходи, сместување, дневници и др. расходи поврзани со патувањето).

Исто така, соработничкиот и наставниот кадар на ФЗНХ до Министерството за образование и наука на Република Македонија достави барања за финансирање на научноистражувачки трудови од домашни автори, објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание, согласно огласот на МОН. При тоа, во прилог е земена потврдата за висината на факторот на влијание (импакт-фактор, според Journal Citation Report, SCImago Journal & Country Rank, SCOPUS итн.) за меѓународното научно списание. Соодветно, наставниците и соработниците аплицираа и за финансирање на научноистражувачки трудови од домашни автори, објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание, согласно огласот на УКИМ.

Факултетот континуирано продолжува да го поддржува и подобрува квалитетот на објавување на трудови во факултетското меѓународно списание (JAFES). Ваквиот пристап произлегува не само како потреба на Факултетот, туку како обврска за континуиран развој на меѓународната соработка. За таа цел, во извештајниот период се објавени два броја од списанието со вкупно 61 труд.

Факултетот и понатаму преку своите друштва организира различни видови на соработка. Така, во соработка со ДИПОЗ-ФЗНХ и ОКТА АД - Скопје, во оваа извештајна година продолжи соработка на проектот „Фиторемедијација на почва измешана со јаглеводороден талог“, а раководител на проектот е проф. д-р Татјана Миткова. Во овој период е одобрен проект под наслов „Проценка и конзервација на ендемски, ретки и загрозени видови растенија во Националниот парк Пелистер“ од фондацијата BIRDLIFE INTERNATIONAL во времетраење од 15.4.2019 до 31.12.2020 година, а раководител на проектот е проф. д-р Силвана Манасиевска Симиќ. Исто така, во рамки на соработката со ДИПОЗ ФЗНХ, Факултетот во извештајниот период склучи соработка со повеќе субјекти од стопанството (Тутунски комбинат АД - Прилеп, Вардар - Градско, Алаклоид АД - Скопје, Хемомак пестициди, Радомак, Агројуником, Црвени Брегови, Баер, ГД. Тиквеш и други). Факултетот остваруваше и други активности со ДИПОЗ ФЗНХ, како апликација на проекти од програма на Erasmus+ и EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation, со што уште повеќе се зајакнува оваа соработка.

Факултетот остварува соработка и со Опитно поле ФЗНХ во делот на поставување на експериментални истражувања и опити со државни институции и стопанството, со цел апликација и развој на нови технологии во земјоделското производство. Во оваа прилика треба да се напоменат соработките со Алкалоид АД - Скопје, Пронекс Хем од Струмица, Хемомак Пестициди од Велес. Исто така, треба да се нагласи дека опитно поле има значајна соработката со Eurolukser од Шпанија, која е потпишана во рамки на

проектот „Градење на основа за спроведување на реформи во тутунскиот сектор“, како и со Balkan Walnuts од Турција.

11. Меѓународна соработка

Меѓународната соработка е тесно поврзана со научно-истражувачката работа, како и со можност за остварување на мобилност на наставниот кадар и студентите. Со цел рационализирање на ресурсите и зацврстување на работата на Факултетот во секторот наука и меѓународна соработка, односно инвестиции и развој, со решение на деканот од 6.11.2018 година, продеканот за наука проф. д-р Мирјана Јанкуловска доби овластувања за водење на ресурсот наука и меѓународна соработка, додека продеканот проф. Кочо Порчу го презеде ресурсот финансии и развој.

Што се однесува до активностите на меѓународно поле, во извештајниот период беа реализирани активности преку кои наставниот и соработничкиот кадар и студентите имаа можност да се информираат за: студиски посети во регионот и пошироко, апликација на проектни повици и соработки, информации поврзани со публикување научни трудови, посети на национални и меѓународни симпозиуми, конференции и семинари во земјава и странство. Беа иницирани и потпишани договори за соработка со сродни институции од странство, а Факултетот оствари и успешна промоција на повеќе меѓународни настани организирани во земјава и странство. Активностите опфатија и организација на предавања од страна на еминентни научни работници од странство. Исто така, навремено беа доставени и информации за достапни стипендии и курсеви кои овозможуваат понатамошно усовршување во областа на земјоделството. Информациите опфатија можности за апликација на професионално-едукативни курсеви во повеќе европски земји и соодветни програми преку кои може да се реализираат постдипломски, докторски и постдокторски студии.

Како главна активност и акцент во овој период е ставена на регионалната соработка, а особено треба да се напомене средбата на деканите од најдобрите факултети од областа на земјоделството и храната од регионот на поранешна Југославија. Имено, од 12 до 13 декември во Загреб се одржа средба на деканите и продеканите од регионот, на која беа потврдени досегашните соработки и иницијатива за продлабочување на истите. За таа цел беше донесен заклучок за потпишување на меморандум за формирање на Асоцијација на факултети од областа на земјоделството од ЈИЕ, кој беше потпишан на следната средба на Деканите и продеканите која се одржа во Белград на 28 - 29.3.2019 година, во рамки на прославата на 100 години од постоењето на Земјоделскиот факултет во Земун, Универзитет во Белград.

Факултетот и во овој извештаен период ангажираше визитинг-професори од првите 500 рангирани универзитети, според рангирањето на Центарот за престижни универзитети при Универзитетот Jiao Tong во Шангај. Имено, ННС на ФЗНХ донесе предлог-одлука, а Ректорската управа даде согласност за

проф. д-р Небојша Недиќ од Земјоделскиот факултет во Земун, Универзитет во Белград на предмет Пчеларство. Предавањата се реализираа во текот на декември (10 - 14.12.2018).

Во извештајниот период, од страна на Новосибирскиот државен земјоделски универзитет, проф. д-р Зоран Поповски е поканет да одржи предавања во областа на молекуларната биологија кај домашните животни, како и да учествува во истражувачки активности во областа на ветеринарната генетика и биотехнологија. На покана од Факултетот за земјоделство и наука за животот, Универзитет во Марибор, Република Словенија, во летниот семестар проф. д-р Ѓоко Буневски, како визитинг професор одржа настава со студентите на додипломски студии по предметот Коњарство.

Со цел да се овозможат повеќе можности за мобилност, иницирани беа барања за воспоставување на Еразмус + договори, но и проширување на постоечките договори на ниво на Универзитет со други универзитети. При тоа, во обновените договори беа вклучени и земјоделските науки. Иницијативата за нови Еразмус + договори опфати соработка со Универзитетот во Атина, Р Грција, и Селскостопанска академија, Софија - Р Бугарија во рамките на Erasmus + програмата.

Даниела Цвијоткова и Ангел Саров од Селскостопанска академија од Институт за агроэкономика остварија престој по Еразмус програма во периодот од 20 до 26 септември 2018 година. По истата програма, Еразмус размена остварува и Божура Фиданска (1.4.2019 до 30.6.2019 година).

Факултетот во извештајниот период во два наврати оствари средба со делегација на професори од кинески универзитети и факултети од областа на земјоделството, остварувајќи можности за идна соработка. Првата средба се одржа на 23.10.2018 година со 13-члена делегација од Комисијата за образование на Пекинг во која имаше преставници од факултети и универзитети од областа на земјоделството, а втората на 19.4.2019 година со преставници на Земјоделскиот универзитет од Пекинг, со кој УКИМ потпиша и меморандум за соработка.

Како дел од меѓународната соработка, во извештајниот период особено треба да се потенцира одржувањето на повеќе предавања и советувања во различни области. Така, во периодот на септември (7.9.2018 година) се одржа работилница за „Воведување на нови агро-шумарски практики во Македонија“. Во соработка со Swiss contact, на Факултетот за земјоделски науки и храна се одржа изложба на автохотни семиња „Стари сорти за врвни органски поризводи“ (30.11.2018). Во рамките на проектот „Мерење на нивото на зајакнување на жените во земјоделството со примена на експериментален економски метод“ од 28 до 31 мај 2018 година, професор Андреас Дрихутис од Земјоделски универзитет во Атина, Р Грција одржа предавање за студентите и вработените на Факултетот предавање на тема „Експериментален економски метод за одредување на преференции на

потрошувачи и цена на ајвар". Во рамки на истиот проект, на 29.11.2018 година, професор Родолфо Најга од Универзитетот во Арканзас, САД, одржа предавање на тема „Како потрошувачите го прифаќаат и вреднуваат месото произведено во лабораториски услови со In vitro техника“. Исто така, во рамки на завршниот настан на оваа проектна активност беа презентирани резултатите од проектот (7.2.2019 година), при што активно учество имаа претставници од повеќе институции од државата, како и од партнерски институции во рамките на проектот и тоа од страна на: професор Родолфо Најга и професор Андреас Дрихутис. Во текот на март (19 - 21.3.2019 година) се одржа презентација и обука за примена на современи софтверски решенија во земјоделското производство, во соработка со компаниите СИМТ и Campbell scientific од Велика Британија. Со цел да се зголеми и подобри практичната настава на студентите на Факултетот, на 8.4.2019 година се одржа презентација на американската компанија „WISE the foundation from worldwide international student exchange“ при што се презентираа можностите за реализација на професионална платена пракса во САД. Во овој период, Факултетот потпиша Договор за соработка за размена на студенти и стручна пракса IAESTE Ref.No:MK-2019-SK27.

12. Застапување и раководење со Факултетот

Раководењето на Факултетот се извршуваше преку работата и донесените одлуки од страна на Наставно-научниот совет и на Деканатската управа. Застапувањето на Факултетот во универзитетските тела и органи се одвиваше од страна на деканот, сенаторите од Факултетот, продеканите, како и членовите на универзитетските комисии од Факултетот и членот од Факултетот во Интеруниверзитетската конференција. Застапувањето се одвиваше во согласност со законите, статутот и со одредбите од Правилникот за внатрешните односи и работење на Факултетот.

13. Работа на Наставно-научниот совет

Наставно-научниот совет на Факултетот одржа дванаесет седници, од кои десет редовни седници и две вонредни седници. На седниците се дискутирало и се носело одлуки во поглед на кадровските решенија за избор, односно за избор на наставно-научни работници во сите звања. Пет доценти беа избрани во звање вонреден професор, а пет вонредни професори беа избрани во звање редовен професор, со што се продолжи со активностите во насока на професионално напредување на кадровскиот потенцијал на Факултетот. Наставно-научниот совет донесе одлука и за избор на тројца асистенти, како нови вработувања.

Се носело и одлуки за ангажирање на истакнати стручњаци од практиката (вкупно 10), визитинг професори (1), за утврдување постапка за пријавување, изработка и јавна одбрана на дипломски труд и магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје во состав на УКИМ, за усвојување на Финансиски извештаи по завршна сметка за 2018 година и Годишен финансиски план за 2019 година на Факултетот за земјоделски

науки и храна - Скопје, како и одлуки за прифаќање на завршни извештаи за проекти и за пријава на конкурси. Во овој период се спроведоа постапки за издавање учебници и учебни помагала, се носеа и релевантните одлуки за докторските и магистерските трудови, и се донесе заклучок за следење на редовност на наставата на студентите на прв циклус универзитетски студии. Наставно-научниот совет во извештајниот период достави сугестии и забелешки за нацрт-статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а по претходно доставено барање од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Исто така, ННС донесе одлука за формирање на работна група за утврдување програми за неформално образование на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје.

Дел од точките на Наставно-научниот совет беа претходно разгледувани од телата на Факултетот задолжени за дадената проблематика (Деканатската управа, колегиуми на втор циклус и совет за втор циклус студии, соодветните комисији, како и Одборот за соработка и доверба со јавноста).

По повод денот на Факултетот 16-ти декември, одржана е Свечена седница на Наставно-научниот совет, а меѓу другото, дел од седницата беше посветена и на долгогодишната соработка на Факултетот со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, со посебен осврт на резултати од досегашната соработка на стручните задачи во Матично книговодство, селекција и следење на состојбите во сточарството и активности од програмата за биолошка разновидност во сточарството.

14. Работа на деканатската управа

Во извештајниот период на Факултетот беа одржани 8 редовни седници на Деканатската управа и 1 вонредна седница. Меѓудругото, во извештајниот период деканатската управа се грижеше за остварување на дејноста и развојот на Факултетот како и за односите со пошироката јавност, преку разгледување на меморандуми за соработка. На седниците на Деканатската управа во извештајниот период беа донесени одлуки за измена и дополнување на Ценовникот на лабораториски анализи и услуги по одделни институти и катедри на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје, одлука за доделување на солидарна помош на вработен, одлука за спроведување редовен попис на основните средства, ситниот инвентар, материјали на залиха, парични средства, побарувања, обврските и фондовите, се усвои План за јавни набавки за 2019 година на Факултетот, од буџетски и сопствени средства, одлука за користење средства за репрезентација на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје, одлука за усвојување на Извештај за реализирана распределба на дел од средствата стекнати од партиципација и кофинансирање на трошоците за студирање за 2018 година, донесена беше и одлука за именување на нов управител на ДИПОЗ ДООЕЛ ФЗНХ Скопје, како и одлука за формирање работна група за спроведување на функционална анализа. Деканатската управа исто така усвои Упатство за утврдување, распоред на работното време и за користење

на електронски систем за регистрација на работното време на стручната и административна служба, помошно - техничкиот кадар и виши лаборанти и лаборанти – стручни соработници.

15. Развој, инвестиции и јавни набавки

Обезбедувањето на соодветни услови за наставно-образовниот процес на Факултетот и реализирањето на научно апликативната работа е тесно поврзана со осовременување на условите за работа. Како еден од важните предуслови за постигнување на подобри резултати во овој дел се инвестициите. Сепак, мора да се истакне дека недостатокот на финансии неповолно се одразува на можноста за посериозни инвестиции на сите нивоа во работењето на Факултетот.

Како главна активност во делот на инвестициите и развојот во извештајниот период треба да се напомене спроведена постапка за јавна набавка за изведба на градежно занаетчиски работи за набавка, транспорт и монтажа на ПВЦ прозорци на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје. Средствата за оваа инвестиција се обезбедени од страна на фондовите за капитални инвестиции на МОН и еден дел од интегративните средства на УКИМ. Промената на прозорците се одвиваше етапно, при што најпрво беше изработен елаборат за реконструкција за фасада - промена на фасадна браварија на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје. Активноста за промена на прозорците опфати активности на приземјето и трите ката на зградата на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје. Промената се изведе континуирано, запазувајќи го рокот на изведба на целиот зафат од започнување со работните активности до самото завршување. Притоа непречено се одвиваше наставнонаучниот процес на Факултетот, како и останатите работни задачи. Во текот на изведувањето на активностите се подготвуваа извештаи за извршен тековен преглед на објектот, додека техничкиот прием на извршената активност се обезбеди преку Записник од извршен технички прием од надзорен инженер. Ефектите од промената на прозорците резултираа со значително намалување на потрошената топлинска и електрична енергија во споредба со претходната година, за само шест месеци функционирање потрошено е помалку електрична енергија за 16 840 киловат часови, односно помалку топлинска енергија за 309 068 киловат часови.

Во периодот за доставување на извештајот е извршена замена на 14 електрични табли од застарената електрична инсталација, а средства за оваа намена се обезбедни од спонзорства. Исто така, преку донација е извршено целосно реновирање на предавална бр. 37, со што се создадени подобри услови за реализирање на наставата. На крајот на извештајниот период, преку претходно спроведена јавна набавка, започната е постапка за инсталирање на вариолајт завеси и истата ќе се спроведува и во следниот период.

Со цел успешно одвивање на основната дејност на Факултетот и непречено функционирање на компјутерскиот центар и мрежата на Факултетот, набавени се 15 лиценци Microsoft office 2019, 8 преносни компјутери, 1 3Д принтер, како и дополнителна опрема составена од свичови, рутери, надворешни хард-дискови и друго.

Во овој период беше извршена и набавка на канцелариски материјали за наставниците, соработниците и службите на Факултетот, се обезбеди и потрошен материјал за тековно одржување на Факултетот, а на влезниот дел на Факултетот, во два наврата беше извршено хортикултурно уредување.

Исто така, во овој период, од страна на Катедрата за сточарство и Катедрата за технологија на анимални производи при Институтот за анимална биотехнологија на ФЗНХ, донирана е соодветна лабораториска опрема во вредност од 278 000, 00 денари со цел подобрување на наставно-научната работа на Факултетот.

Согласно Законот за јавни набавки, во извештајниот период набавките на Факултетот се извршуваа според однапред утврдениот План за јавни набавки, направен во согласност со потребите на Факултетот. Факултетот целосно ги спроведуваше јавните набавки со користење електронски средства во сите фази од постапката преку системот на ЕСЈН, што обезбедува поголема транспарентност и ефикасност. За овој период се склучени 13 договори за јавна набавка.

16. Стручни служби на факултетот

Во извештајниот период, вработените во стручната и административната служба, покрај тековните работи што произлегуваат од нивните права и обврски утврдени со Правилник за систематизација на работните места, Законот за високото образование и актите на Универзитетот и Факултетот, особено внимание посветија на новините што произлегуваат од новите закони или од нивните измени, со цел да се усогласи тековното работење со законите. За вработените на факултетот во стручно-административната служба, обезбедени се обуки за напредување и усовршување. Службата максимално се ангажира навремено да ги извршува тековните, но и вонредните обврски зададени од Деканатот, Ректоратот на УКИМ, Државниот завод за статистика, ресорните министерства и останати надлежни институции.

17. Кадровски активности

Значајно подобрување во споредба со претходната извештајна година бележиме во кадровската политика, но и понатаму овие потреби претставуваат еден од посериозните проблеми со кои се соочуваат институтите и катедрите на Факултетот за земјоделски науки и храна. Сепак, и покрај ваквата состојба, наставата во потполност се одржува со

вработените наставници и наставници ангажирани од другите единици на УКИМ. Недостатокот на перманентна замена на кадарот на Факултетот останува како проблем и кај административниот и помошно-техничкиот кадар, поради што кај дел од овој кадар се чувствува зголемен обем на работа, која е резултат на нередовно потполнување на работни места по пензионирање.

Факултетот континуирано остварува писмена комуникација преку УКИМ до Министерството за образование и наука, образложувајќи ги реалните потреби од нови работни места. Од приложените барања за вработувања до надлежните министерства, Факултетот во извештајниот период доби согласност за пет нови вработувања и тоа за тројца асистенти, еден помлад соработник за студентски прашања и еден помлад соработник за човечки ресурси. Нашите заложби за добивање нови вработувања продолжуваат и понатаму.

Во извештајниот период, услови за пензија исполнија две лица од помошно-техничкиот кадар, еден лаборант и еден виш лаборант, а решение за престанок на работен однос се донесе и за еден асистент поради завршување на неплатено отсуство од работа.

18. Финансиско работење

Прегледот на работата во овој важен сегмент е тесно поврзан со сите претходно наведени активности, а Факултетот и понатаму, преку разни мерки и активности, постојано настојува да ја подобри финансиската состојба. Генерално, бројот на запишани студенти во последниве години се намалува, а анализите во моментот укажуваат дека овој тренд не може многу да се промени. Треба да се потенцира дека ваквата состојба директно се одразува на финансиското работење на Факултетот. Секако, кон ова треба да се додаде и традиционално намалените приливи во однос на научно-истражувачката работа. За голем дел од потребните финансиски средства за наставните активности (теренска настава, лабораториски вежби), состојбата останува идентична како и во претходните години, односно Факултетот во рамките на своите можности обезбедува сопствени средства за реализација на овие активности.

Треба да се потенцира дека со новиот Закон за високото образование, МОН ги презема како своја обврска тековните трошоци за струја, вода и комунална хигиена, а истите редовно се покриваат.

Во вакви услови на финансиско работење и понатаму главен акцент се става на задржување на платите на исто ниво, како и на инвестиции и развојни активности согласно усвоената Програма за распределба на дел од средствата стекнати од партиципација и кофинансирање на трошоците за студирање на Факултетот за земјоделски науки и храна.

Предизвиците во финансирањето на дејноста на Факултетот и понатаму се презентираат на разни средби со претставници на МОН, УКИМ и други соодветни институции, со цел обезбедување средства за подобрување на состојба и работењето на Факултетот.

19. Соработка со институции и други промотивни активности

Факултетот за земјоделски науки и храна, во текот на изминатиов период учествуваше во организација на разни настани, како што се:

- „Советодавни служби и услуги во земјоделството со посебен осврт на нацрт-законот за советодавни услуги во земјоделство“, во соработка со УСАИД, МЗШВ, Епицентар и ФЗНХ, организиран на 29 јуни 2018 година;
- Годишно советување за пчеларство, организирано од Масбее, организирано во јануари 2019 година;
- Презентација за спроведени активности - Матичното книговодство, селекција и следење на состојбите во свињарството, со учество на поголем број на македонски свињарски фарми и компании од овој потсектор во сточарството. Предавач на настанот беше проф. д-р Владо Вуковиќ, а истата се одржа на 6.2.2019 година;
- Годишно собрание на Национална федерација на Македонија;
- Презентација за студентите на ФЗНХ на тема: Загуби, фрлање храна и банкарство со храна, како да ја спасиме храната, во организација на „ВСС ЕФЕКТ“ и ФЗНХ.

Факултетот имаше интензивна соработка со државните институции и стопанството, како резултат на што се потпишани меморандуми за соработка, од кои ќе ги издвоиме:

- Потпишан Меморандум за соработка помеѓу Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во состав на УКИМ во Скопје и Општина Кисела Вода.
- Потпишан Меморандум за соработка помеѓу Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во состав на УКИМ во Скопје и Општина Аеродром.
- Потпишан Меморандум за соработка помеѓу Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во состав на УКИМ во Скопје и Државното училиште за деца и младинци со оштетен вид „Димитар Влахов“ од Скопје.
- Потпишан Меморандум за стипендирање на студенти на прв/втор циклус студии на ФЗНХ (Окта - Скопје, 5 Летерс, Зегин ДОО - Скопје,)
- Потпишан Меморандум за соработка помеѓу Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во состав на УКИМ во Скопје и ДТУ Неутрино ДОО - Куманово за започнување на активности на полето на истражувачката и апикативна работа.
- Потпишан Меморандум за соработка помеѓу Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во состав на УКИМ во Скопје и УКА Комерц ДОО - Скопје за спроведување заеднички активности за реализација на

стручна професионална пракса и друг вид на соработка на полето на истражувачката и апикативна работа.

- Проширен е списокот на Меморандуми за реализација на пракса на студентите на ФЗНХ (објавен на www.fznh.ukim.edu.mk).

Исто така, Факултетот учествуваше на јавна дискусија по повод Меѓународниот ден на жената од руралната средина, Улогата на жените во руралните средини и нивните предизвици, во организација на ННФ, мрежа за рурален развој, We effect и UN Woman, одржана на 15.10.2018 година.

Во извештајниот период, Факултетот ја прошири соработката и со други институции (компани, невладини организации, средни и основни училишта и градинки) преку голем број организирани настани, и тоа:

- Проект за воспоставување заемна комуникација и непосреден контакт, помеѓу средните училишта и универзитетите „Училиштата на Градот Скопје со отворени врати за факултетите и универзитетите за промоција на нивните студиски програми“;
- Проект за „Поткревање за свеста на јавен, приватен и граѓански сектор за одржливи практики за намалување и справување со отпадот на храна“;
- Мобилни едукативно-креативни работилници во градинки во Општина Гази Баба и основни училишта во Општина Гази Баба;
- Моќта на помалку отпад и повеќе рециклирање *Box to Box in 14 days* и презентација од страна на волонтери на Кариерен центар ФЗНХ и ДС СМИТ-Скопје (со активности и предлози за идно делување) 5 јуни 2018 год.;
- Одбележување на Светски ден на храна 16.10.2018 со подигнување на овошен парк во Домот на слепи во Општина Кисела Вода, во училиштето Димитар Влахов, Скопје;
- По повод 13 ноември, денот на ослободување на Град Скопје, општина Гази Баба и Кариерен центар и ЕКО-волонтери на ФЗНХ, спроведоа активности од кампањата „Зелен лист, воздух чист - за здрава, зелена и чиста Гази Баба“ и извршија хортикултурно уредување и чистење на кампусот Стив Наумов;
- Да засадиме цвеќе, денови на пролетта 2019, во организација на ФЗНХ и детска градинка „Детска радост“, Автокоманда, Скопје;
- Подигнување на овошни градини (Проект со Општина Кисела Вода, Општина Аеродром, Општина Гази Баба - Зелена урбана планета – (зелени балкони, зелени огради, зелени покриви);
- Да ѝ подадеме рака на природата – Изложби на детски цртежи 2019 на ФЗНХ, за децата од градинката „Детска радост“ (пролет-лето-есен-зима);

Покрај промоцијата во средните училишни центри низ државата, ФЗНХ спроведе рекламни активности како: 49-ти Државен натпревар на учениците од земјоделско-ветеринарната струка средно земјоделско училиште во Прилеп, презентации за Квалитетот и безбедноста на храната за ученици и наставници во средното училиште Шаип Јусуф во Скопје, презентација на ФЗНХ пред партнерски училишта од Општина Гази Баба ООУ „25 МАЈ“ и ООУ „Дане Крапчев“ - заеднички проект „Здрава храна - добра иднина“ со цел меѓуетничко дружење на деца од две основни училишта со различни

наставни јазици, истражување на влијанието на здравата храна врз растот и развојот на младите, волонтерство на студентите на ФЗНХ во остварување комуникација и анимирање на младата популација за важноста за зачувување на животната средина, изведување работни активности на терен, формирање на градини итн. Во организација на Факултетот беа спроведени и поголем број едукативни работилници: Современи статистички методи во природните и економските истражувања и Редуцирање на трошоците за производство во земјоделството за ученици од средното училиште Шаип Јусуф во Скопје. Исто така, преку Еразмус+ програмата „Дојдете деца природата ве чека“ Факултетот го посетија 25 воспитувачи од воспитни установи од Турција, Естонија, Романија и Португалија. Понатаму, студентите од Факултетот учествуваа на презентација за можноста за нивно вмрежување и соработка со мрежата на млади фармери од оваа организација (25 јуни 2018 година).

Од страна на деканатската управа се реализирани промоции на ФЗНХ преку радио и телевизиски станици, интернет (fakulteti.mk), во списанието Инженерски прстен, на манифестациите Денови на македонскиот мед и Цветен фестивал во Градски парк – Скопје.

Редовното и стабилно реализирање на активностите во периодот од 1.5.2018 - 30.4.2019 година се резултат на конструктивната и коректна соработка на сите вработени на факултетот, за што сакам да се заблагодарам на целиот Наставно-научен совет на Факултетот, службите, а особено на Деканатската управа, секретарот и продеканите на Факултетот.